

Fondstyrningsrapport 2011

I en svag aktiemarknad där fondkapitalet minskade något jämfört med föregående år levererade fondens aktiva förvaltning ett positivt bidrag med nära en halv miljard kronor. Fondkapitalet uppgick vid årets slut till 210 miljarder kronor.

Fjärde AP-fondens tillgångar utgör statliga medel som i lag avsatts till sådan särskild förvaltning som anges i 9 kap. 8 i regeringsformen. Fonden är en statlig myndighet vars verksamhet regleras i lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (LAP). Innebörden av lagen är att fondens medel endast får tas i anspråk av staten för att finansiera den inkomstrelaterade ålderspensionen, om inte riksdagen fattar annat beslut.

Fonden ska självständigt formulera sina mål och strategier. Fondens styrelse och verksamhet får enligt lag varken styras av regeringsdirektiv eller av näringspolitiska eller ekonomisk-politiska intressen. Hänsyn till miljö och etik ska tas utan att göra avkall på målet om bästa möjliga avkastning.

Skillnaden mellan AP-fonderna och andra myndigheter är stor. Fonderna är till exempel mer självständiga än de flesta andra myndigheter. Verksamheten är reglerad i lag och fonderna har egna styrelser som bär ansvaret för verksamheten. Fonderna granskas av externa revisorer. Regeringen fastställer årligen fondernas resultat- och balansräkningar. På regeringens uppdrag utvärderas också fonderna varje år. Denna utvärdering resulterar i en skrivelse till riksdagen.

Fjärde AP-fonden är alltså en myndighet och den svenska bolagsstyrningskoden är i många avseenden inte tillämplig för fonden därför att skillnaderna mellan offentlig rätt och associationsrätt är alltför stora. Fondstyrningsrapporten har därför begränsats till de delar som kan anses relevanta för fonden.

Styrelsen

Fjärde AP-fondens styrelse ska bestå av nio ordinarie ledamöter utan suppleanter. Ledamöterna utses av regeringen, varav en ledamot efter förslag från en arbetsgivarorganisation och två ledamöter efter förslag från arbetstagarorganisationer. Regeringen utser ordförande och vice ordförande bland de ledamöter som inte nominerats av arbetsmarknadens parter.

I slutet av maj 2011 förordnade regeringen Jakob Grinbaum till vice ordförande i fondens styrelse. Jakob Grinbaum ersatte Lars Frithiof, som hade avböjt omval. Ing-Marie Gren, Stefan Lundbergh och Lena Micko förordnades som nya ledamöter. Elisabeth Nilsson hade avböjt omval och Ilmar Reepalu avgick på grund av att han varit ledamot i fondens styrelse i 11 år. Övriga styrelseledamöter omvaldes. Dessa är Monica Caneman, ordförande, Kajsa Lindståhl, Håkan Arnelid, Roger Mörtvik och Charlotte Strömberg.

Sedan 2010 har styrelsen ett ersättningsutskott bestående av tre ledamöter. Utskottet har till uppgift att vara rådgivande till styrelsen och bereda ersättningsfrågor vad gäller VD och ledande befattningshavare. Ersättningsutskottet bereder även frågor rörande fondens principer för ersättningar och andra anställningsvillkor för samtliga anställda.

Styrelsens förordnande gäller till dess att fondens balans- och resultaträkningar för år 2011 har fastställts. Fondens styrelseledamöter presenteras närmare i årsredovisningen och på fondens hemsida www.ap4.se.

Arvoden till styrelseledamöterna bestäms av regeringen. Helårsersättningen uppgår för styrelsens ordförande till 100 000 kronor, för vice ordförande till 75 000 kronor och för övriga ledamöter till 50 000 kronor vardera. Ersättningsutskottets ersättning uppgår till 50 000 kronor som fördelas lika mellan de tre ledamöterna.

Arbetsordning

Styrelsen ansvarar för fondens organisation och förvaltningen av fondens medel. Styrelsen fastställer en arbetsordning för sitt arbete samt en instruktion för VD. Dessa grunddokument liksom etiska riktlinjer för medarbetare och regler för egna affärer med finansiella instrument revideras årligen.

Styrelsearbetet 2011

Under verksamhetsåret hade styrelsen sex protokollförda sammanträden. Som framgår av tabellen nedan var närvaron fortsatt hög, i genomsnitt 91 procent. Styrelsen genomförde under våren en utvärdering av sitt arbete. Vid styrelsens sammanträden deltog VD och tjänstemän på fonden som föredragande samt sekreterare.

Fokus för styrelsearbetet 2011 var strukturen i fondens Normalportfölj och Strategiska portfölj samt den interna kontrollen. Fondens styrelse har under året fördjupat arbetet och diskussionen kring ALM-processen.

För att ge styrelsen kontinuerlig information skriver VD ett informationsbrev mellan styrelsemötena.

Styrelsen fastställde i november, i enlighet med arbetsordningen, en verksamhetsplan för det kommande året.

Fondledning

Fjärde AP-fondens styrelse har delegerat ansvaret för den löpande förvaltningen till fondens VD. Som stöd för sitt beslutsfattande har VD en ledningsgrupp, som under slutet av 2011 bestod av tre medarbetare. Ledningsgruppen per den 17 februari 2012 presenteras i årsredovisningen som återfinns på www.ap4.se.

Ersättningar till anställda

Styrelsen fastställer anställningsvillkoren för VD efter beredning i ersättningsutskottet. Alla anställda har individuella anställningsavtal. Styrelsen har fastställt en policy för ersättning och andra anställningsvillkor. Policyn, som omfattar alla anställda med mer än sex månaders anställning, utom VD och ledande befattningshavare, kan maximalt ge två extra månadslöner i utfall i enlighet med regeringens riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i AP-fonderna. För att rörlig ersättning ska kunna utgå krävs att fonden redovisar positiv totalavkastning och att fondens marknadsvärderade resultat inklusive kostnader är av sådan storlek att kostnaderna för det rörliga lönesystemet kan bäras utan att fonden redovisar förlust. Dessutom krävs att vissa på förhand uppställda avkastningsrelaterade mål uppnås.

Uppgifter om ersättningsnivåer för VD, ledningsgrupp och övriga anställda samt utfall av rörlig lön under år 2011 beskrivs utförligt i not 6 i årsredovisningen.

Revision

Fjärde AP-fondens revisorer utses av regeringen. Nu gällande förordnande för 2011 innehåller av Anna Peyron och Peter Strandh från Ernst & Young AB. Uppdraget gäller intill dess att fondens resultat- och balansräkningar fastställts för 2011 och innebär även ett särskilt förordnande för Ernst &

Young AB att samordna revisionen av AP-fonderna. Revisorerna avger en revisionsberättelse över sin granskning. De rapporterar direkt till styrelsen dels genom en skriftlig revisionsrapport, dels genom muntlig fördragning. Revisorerna deltar vid minst ett styrelsemöte per år. Revisorerna rapporterar årligen även muntligen till Finansdepartementet.

Intern kontroll

Fondens styrelse upprättar årligen en riskhanteringsplan i enlighet med god sed på finansmarknaden och LAP. Planen ska säkerställa en väl fungerande intern kontroll av risker, att ansvaret för enheten affärs- och riskkontroll – som har en självständig ställning – är klart fastställt och att det med detta ansvar följer erforderliga befogenheter.

Affärs- och riskkontroll är en av affärsverksamheten och administrationen oberoende enhet direkt underställd VD och som rapporterar direkt till styrelsen om så erfordras. Avrapportering till styrelsen sker muntligen och skriftligen av affärs- och riskkontroll vid varje styrelsemöte. Styrelsen bedömer att rapporteringen och frekvensen av densamma väl täcker behovet för styrelsens vidkommande.

Ledningen ska, enligt planen, vara medveten om olika risker och hur de hanteras. Den ska också se till att rutiner fastställts för att säkerställa att fonden efterlever de lagar som styr fondens verksamhet och de beslut som fattats av styrelsen och VD.

Övriga upplysningar

Under avsnittet Risker samt under not 21 i fondens årsredovisning 2011 ges en mer detaljerad bild av olika finansiella och operativa risker. Årsredovisningen finns tillgänglig på fondens hemsida www.ap4.se.

STYRELSENS SAMMANTRÄDEN 2011

	16 feb	14 apr	9 juni	24 aug	19 okt	22 nov	Erhållet arvode i tkr
Monica Caneman, ordförande 1)	x	x	x	x	x	x	117
Lars Frithiof, vice ordförande	x	x					37
Jakob Grinbaum, vice ordförande (tidigare ledamot)	x	x	x	x	x	x	62
Kajsa Lindståhl, ledamot	x	x	x	x	x	x	50
Charlotte Strömberg, ledamot 1)	x	x	x	x	x	x	67
Håkan Arnelid, ledamot	-	x	x	x	x	x	50
Roger Mörtvik, ledamot 1)	x	x	-	x	x	x	67
Ilmar Reepalu, ledamot	x	x					25
Elisabeth Nilsson, ledamot	x	x					25
Ing-Marie Gren, ledamot			-	x	x	x	25
Stefan Lundbergh, ledamot			x	x	-	x	25
Lena Micko, ledamot			x	-	x	x	25

1) Erhållet arvode inkluderar arvode från Ersättningsutskottet.

Den 26 maj meddelade regeringen att de förordnat professor Ing-Marie Gren, fil.dr Stefan Lundbergh och kommunalrådet Lena Micko till ledamöter i Fjärde AP-fondens styrelse. Ledamoten Jakob Grinbaum utsågs till ny vice ordförande. Lars Frithiof, Ilmar Reepalu samt Elisabeth Nilsson lämnade sina uppdrag.